

Kouvolan kotoutumisohjelma

8440/00.01.02.02/2024

Kaupunginhallitus 09.12.2024 § 262

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Nykytilakuvaus ja säädöstausta

Laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023) säädetään kunnan kotoutumisohjelmasta. 1.1.2025 alkaen kotoutumisohjelma ja sitä kuvaava asiakirja ovat kotoutumislain mukaisten korvausten maksatuksen edellytys.

Kotoutumisohjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kotoutumisohjelman palveluiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia. Kotoutumisohjelma tukee myös yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista sekä terveyttä ja hyvinvointia. Kotoutumisohjelman sisältämät palvelut tukevat arjen kansalaistaitoja sekä osallistumista järjestötoimintaan ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan.

Kotoutumislaisissa säädetään kotoutumisohjelman vähimmäisisällöistä. Kotoutumisohjelmaan pitää sisältyä ainakin:

- kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi (laissa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi) tai monialainen kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi,
- edellisen pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma sekä sen monialainen versio,
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio,
- kotoutumiskoulutus ja siihen sisältyvä kielitaidon päättöttestaus,
- muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä
- kotoutumisohjelman aikaista ohjausta ja neuvonta.

Kotoutumisohjelmassa on otettava huomioon monialaisuus sekä yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden ja työnantajien kanssa. Koska työllistymisen tukeminen on keskeinen osa kotoutumisen edistämistä, myös yhteistyö työnantajien kanssa on keskeistä palveluiden järjestämisessä.

Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja työ- ja elinkeinoministeriön suositus kotoutumisohjelmalle

Hallitus on muuttamassa 1.1.2025 voimaan tulevaa lakia kotoutumisen edistämisestä (VN/13118/2024) siten, että kuntia ei enää velvoitettaisi laatimaan 13 § 3 momentin mukaista kotoutumisohjelmaa kuvaavaa asiakirjaa (nyt päätettävänä oleva asiakirja). Lisäksi laista kumottaisiin monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialainen kotoutumissuunnitelma, yhteistyöryhmä sekä tehtäisiin muutoksia kunnan velvoitteeseen kotoutumisen edistämisen suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa.

Tavoitteena on, että lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Hallituksen esityksen tiiviin käsittelyaikataulun takia muutosten voimaantuloon liittyy kuitenkin useita riskejä. Ennen esityksen hyväksymistä ja lain vahvistamista noudatetaan hyväksytyn, 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain edellytyksiä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle. Työ- ja elinkeinoministeriö on suosittanut hallituksen esityksestä huolimatta, että kunnat pyrkisivät toimittamaan kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan 5.12.2024 mennessä alueensa ELY-keskukselle.

Kouvolan kaupungin kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja on toimitettu Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle 12.11.2024.

Kotoutumisohjelman strategiatausta

Kotoutumisohjelma on kuvaus maahanmuuttaneille tarkoitetuista palveluista erityisesti maahantulon alkuvaiheessa. Maahanmuuttaneen palveluita ohjaavia strategioita ja ohjelmia ovat kaupunkistrategia, kansainvälisyysohjelma sekä monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma.

Kouvola - Kaakkois-Suomen keskus – kaupunkistrategia 2023–2032 asemoi Kouvolaan Kaakkois-Suomen suurimpana kaupunkina sekä logistisesti helposti saavutettavana ja erinomaisten yhteyksien päässä olevana kaupunkina. Strategian kasvukärkinä on lapset ja nuoret sekä yritykset. Kunnan strategisena pitkän ajan tavoitteena on edistää koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton kasvua sekä edistää kansainvälistymistä.

Kaupunkistrategian mukaan arki Kouvolaan on aktiivista ja osallistavaa ja jokainen lapsi saa harrastaa. Meiltä saa monipuolisen ja ammattimaisen kasvatuksen sekä koulutuksen varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen saakka. Teemme aktiivisia tekoja kansainvälisen ja kestävän kasvun eteen.

Kansainvälistyvä Kouvola 2025–2032 on Kouvolan kansainvälisyysohjelma (kaupunginvaltuusto 11.11.2024). Ohjelma linjaa kehityskohteiksi elinvoiman, työllisyyden sekä pitovoiman ja

asettaa tavoitteita sekä toimenpiteitä myös maahanmuuttaneiden kotoutumisen palveluiden kehittämiseksi.

Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2023–2025 on Kouvolaossa voimassa oleva (Kaupunginvaltuusto 4.9.2023 §58) kotouttamisohjelma. Ohjelman tavoitteet ohjaavat kotoutumisen palveluiden kehittämistä ja yhteistyötä. Tavoitteena on rakentaa sujuvia palvelupolkuja, vahvistaa työllisyyttä sekä väyliä koulutukseen ja tukea yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

Kun uusi kotoutumislaki tulee voimaan 1.1.2025, kotouttamisohjelma-käsitteestä luovutaan, mutta suunnitteluvollisuus säilyy kunnalla. Vuoden 2025 ajan Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2023-2025 toimii Kouvolaossa kotoutumisen lakisääteisenä suunnitteluasiakirjana.

Kotoutumisohjelman laadinta ja tavoitteet

Ohjelma on laadittu Kouvolaan kaupungin kotoutumisen tuen yksikössä. Ohjelmaa varten on pyydetty eri toimijoilta kuvaus palvelusta, vastuutaho sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa palvelun tuottamisessa. Koska Kouvolaossa on kansainvälisyysohjelman sekä kotouttamisohjelman mukaisesti tavoitteena nopeuttaa työllistymisen ja koulutuksen polkuja, on eri toimijoita pyydetty myös pohtimaan palvelua osana maahanmuuttaneen työllistymisen ja koulutuksen jatkopolkua.

Kotoutumisohjelmassa kootaan yhteen asiakirjaan eri toimijoiden maahanmuuttajataustaisille tarkoitetut palvelut. Näin tehdään näkyväksi eri toimijoiden tarjonnan kokonaisuus, mikä mahdollistaa myöhemmän palveluiden kehittämisen, kun havaitaan mahdollisia päällekkäisyyksiä tai aukkoja palvelutarjonnassa. Palveluiden kokoaminen mahdollistaa myös uudenlaisen yhteistyökumppanuuksien rakentamisen eri toimijoiden välillä.

Kouvolaan kotoutumisohjelma on **liitteenä**.

Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, p. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi Kouvolaan kotoutumisohjelman.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
